(Nro. 234.)

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek. Nro. 117. 12. Października 1821.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia następuiący

O k ó l n i k

Względem wypisania podatku osobistego czyli pogłównego i klassycznego na rok woyskowy 1822, tudzież podatku zarobkowego za czwarte triennium 1822; 1823 i 1824.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższem pismem gabinetowem z d. 28. z. m. rozporządzić raczył, że podatek klassyczny i osobisty, tym samym sposobem, iak takowy w roku 1821 płaconym był, także na przyszły r. 1822 wypisany, a podatek zarobkowy za naybliższe trzy lata 1822, 1823 i 1824 wymierzony i pobierany bydź ma.

W skutku zatem wysokiego Dekretu Kancelaryi nadworney z d. 7. b. m. do liczby 26074 zapadłego, taż naywyższa uchwała ninieyszem do powszechney wiadomości i zachowania podaie się.

We Lwowie d. 21. Września 1821.

(*Podpisy*).

Na mocy naywyższey uchwały z d. 16. Czerwca r. b. otworzone będzie Gymnazyium Tarnopolskie z początkiem następuiącego teraz roku szkolnego zupełnie ze wszystkiemi sześcioma klassami.

Z Wiednia d. 3. Października. — NN. Cesarstwo Ich Mość wyiechali zeszłego Poniedziałku do Hollitsza.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Król sankcyionował wyrok Stanów z d. 29. Czerwca, względem wpisów (*enregistremants*). Mieysce Naczelnika politycznego dla prowincyi Madryckiey raczył poruczyć Król Jenerałowi Brygady D. Jose Martinez San Martin.

Dodatek do gazety nadworney Madryckiey z d. 10. Września zawierał mianowanie Jenerała Ispektora piechoty, D. Ignacio Valenzat, Ministrem Woyny. Dowiaduiemy się atoli, iż oświadczył Królowi, że nie czuie się bydź zdolnym, do sprawowania skutecznie tego urzędu w teraźnieyszych trudnych stosunkach, a Król przystał na te powody.

Deputacyia Municypalności Madryckiey powróciła; Król przyrzekł iey, iż skoro mu dozwoli stan zdrowia powróci do Madrytu w d. 13. Września.

Gońcy, przybywaiący z Walencyi, przywieść mieli wiadomości o uwięzieniu wielu osób w temże mieście, z powodu, że należeli do odkrytego spisku w Sarragossie i Madrycie. Równie rozeszła się wieść w Madrycie za nadeyściem gońca nadzwyczaynego, że woysko Katalońskie, zbiegli Piemontczycy i kilku Officerow Francuzkich wsparci włościanami wyruszyli na uwolnienie Riega. Wiadomość ta, sprawiła między ludem zaburzenie, które się ieszcze powiększyło, gdy nadeszło szybko ieszcze dwóch gońców z prowincyy, z bardzo ważnemi do Rządu wiadomościami.

Donoszą z Irunu, iż tam rozeszła się wieść, że pospolstwo zrabowało pałac posła Francuzkiego w Madrycie. Gazety Paryzkie uważaią wiadomość tę za przesadzoną, i sądzą, iż rzecz ta cała skończyła się na obrazie i groźbach; »albowiem« dodaią, »mieszkańcy tego tak wielce bohaterskiego miasta, tam tylko maią męztwo, gdzie nie znayduią oporu.«

Odkrywaią wciąż nowych uczestników spisku Montarlota, względem którego iak mówią nieważności dopiero skutki nauczą. Jenerał Guillaume de Vaudoncourt, rodem Francuz, niegdy w służbie Królestwa Włoskiego, który niedawno w Królestwie Sardyńskiem służył sprawie buntowników, i podobnie, iak oni zbiegł do Hiszpanii, uwięziony został w Walencyi iako wspolnie obwiniony o poruszenie w Saragossie. Inni byli Officerowie Piemonccy, zbiegli iako buntownicy, narobili wielkiey wrzawy w Barcelonie dowiedziawszy się o środkach przeciwko Jenerałowi Riego przedsięwziętych; dano rozkazy do onych uwięzienia.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Podróż Króla Jmci na stały ląd nastąpi niewątpliwie.. Gazeta nadworna zawiera z d.

)(

18. z. m. rozkaz gabinetowy Królewski, mocą którego mianowaną iest Rada rejencyyna, która trudnić się będzie sprawami Rządu pod niebytność Króla.

Donosiliśmy niedawno, że Król Jmć uwolnił od służby znanego Jenerała Sir Roberta Wilsona. Kuryier nieudzielił dotąd przyrzeczonego w téy mierze obiaśnienia; i tylko Gazeta nadworna z d. 18. zawiera krótkie doniesienie: »Wydział woienny z d. 17. Września 1821. *Memorandum.* »Król Jmć osądził za rzecz słuszną uwolnić od służby swoiey Jenerała Majora Sir Roberta Wilsona.« Kuryier dodaie: »Spodziewać się należało, że dzienniki liberalne powiedzą, iż środek ten nastąpił w skutek mniemań politycznych Sir Roberta Wilsona i iego stałey oppozycyi przeciwko Ministrom. Sir Robert Wilson sam, musielibyśmy mocno błądzić, wie sam naylepiey dla czego został uwolniony; a my ośmielamy się dodadź, iż on, iak wielkie może bydź iego umartwienie, nie powinien się dziwić przedsięwziętemu krokowi.«

Kuryier zawiera z d. 18. z. m. następuiące postrzeżenia: Gazety Paryzkie, które dzisieyszego odebraliśmy poranku, obeymuią naysmutnieysze wiadomości z Hiszpanii. Wiemy bardzo dobrze, iż ci, którzy głoszą rewolucyie i buntowników poważaią, staraią się osłabić wrażenie, które zrządzić mogą wiadomości, podaiące w wątpliwość onegoż prawdziwość. Twierdzą oni, że nieznaczące rozruchy ludu zamieniaią gazety Paryzkie na wielkie rewolucyyne poruszenia, w zamiarze, napiętnowania nowego konstytucyynego porządku rzeczy zaprowadzonego w Hiszpanii. Wspieraiących takowe omamienie, czyli raczéy tych, którzy się onemu uwodzić daią, możemy zapewnić, iż będą mocno oszukanymi. Jeżeli twierdzimy, że tok spraw publicznych w Hiszpanii przybiera codziennie straszne podobieństwo z tokiem Francuzkiey rewolucyi w pierwszym o.éy okresie, mowiemy o tem podług pewnych dat; i ieżli nie zaydzie iaki szczęśliwy wypadek, do którego atoli słabe iest prawdopodobieństwo, mamy przeto aż nadto przyczynę obawiania się, aby rewolucyia Hiszpańska niezakończyła się podobną katastrofą. Stronnictwa Hiszpańskie wstępuią zupełnie w szlady Jakobinów Francuzkich. Madryt iest tym ze swoimi stanami i klubami, czem niegdy był Paryż ze swoiem zgromadzeniem narodowem i klubami Jakobinów; to samo podobieństwo godne iest uwagi lecz nie podziwienia. Władza Królewska ograniczona w swoich sprawiedliwych i potrzebnych stosunkach, korona ogołocona z prerogatyw, Monarcha oszukany w należnym swoim wpływie, i cały monarchiczny systemat rządu utracił te attrybucyie, bez których istnieć może tylko podług woli tych, którzy niewyrzekli iescze zupełnie onegoż zniszczenia. Na wszystkich mieyscach tego rozszarpanego Królestwa, wybuchaią co godzina nowe spiski i sprzysiężenia się, i chociaż takowe czasem słabo utłumione bywaią, to iednak zdaie się, że owe żywioły, z których powstaią, coraz się bardziey wzmacniaią. Teraz domagaia się rzeczpospolitey, i ten okrzyk, który się naypierwey wzniosł w prowincyiach pod okiem Riega, odzywa się w stolicy.. Niedawno, Demagogowie Fontanny złotéy byli tyle zuchwałymi, że członka rodziny Królewskiey oskarzyli iako zdraycę Konstytucyi, w kilka dni po tem oskarzeniu przełożono, aby wpaść do Francyi i zatknąć w tym kraiu chorągiew powstania. Proiekta takowe wzbudzaią śmiech wprawdzie, ieżeli zastanowiemy się nad niepodobieństwem osiągnienia środków do wykonania onych, lecz czyliż iuż zapomnieliśmy, iż rewolucyyni zagorzelcy we Francyi swoiego czasu podobnym sposobem maiąc równie słabe środki pomocne, rozprawiali i swoie knowali plany?«

Francyia.

Monitor z d. 18. Sierpnia umieścił obiaśnienie względem awanturnika Cugnet de Montarlot, który wraz z innym Francuzem, nazwiskiem Husson, niegdy Officerem, grał główną rolę w ostatnich wypadkach w Sarragossie; do obiaśnienia tego dołącza szaloną odezwę i rozporządzenia, które ten bohater rewolucyyny kazał drukować w Sarragossie pod tytułem: Naczelny wodz woyska konstytucyynego, Prezydent wielkiego Państwa Francuzkiego.

Wiele dzienników opowiadaiąc zdarzenie zaszłe w Sarragossie w d. 30. i 31. Sierpnia donosi, że Francuzi zbiegli do Hiszpanii, mieli dotego udział, lecz niewymieniły nikogo, prócz byłego redaktora pisma czasowego *Homme gris*, Cugnet de Montarlot i niegdy Officera, nazwiskiem Husson, który był onego głównieyszym albo też iedynem Ajentem.«

»Cugnet de Montarlot wziął na siebie kierowanie zabiegami, w zamiarze zaburzenia w iednym czasie obu kraiów (Hiszpanii i Francyi) a w zamieszaniu tem ogłoszenia Rzeczpospolity. Nad czem się naybardziey dziwić należy, iest to, że taki człowiek iak Cuguet de Montarlot mogł znaleść ludzi, którzy byli tak lekkomyślnymi, iż mu nieiako zaufali.«

»Możemy udzielić autentycznych szczegółów co zaszło przed i po iego odiezdzie do Hiszpanii.«

»Cugnet de Montarlot w ciągu roku zeszłego miał udział do wielu politycznych zabiegów, wydał on pisemko buntownicze, dla czego aresztowany i obwiniony o zabiegi zbrodnicze przeciwko bezpieczeństwu Państwa stawiony był przed Sądem, atoli z braku dostatecznych dowodów uwolnił go Sąd Królewski w Besançon *ab instantia*. Uwolniony, lecz nie poprawiony, przekonał się Montarlot, że wykonanie iego karygodnych zamiarów, codzienie staie się trudnieyszem. Opuścił Paryż w pierwszych dniach Kwietnia dla udania się do Departamentu Doubs. Szybko przebiegał gminy graniczące z kantonem Waadt, poczem udał się do Genewy. Ztąd wrócił do Lyionu, gdzie właścicielowi domu gościnnego oświadczył bydź redaktorem pisma *Homme gris.*«

»D. 5. Maia opuścił Montarlot Lyion i poiechał do Departamentu Herault. W d. 15. Maia był w Carcassone, zkąd dnia następuiącego udał się Pau. Dnia 12. Czerwca kazał zawidzieć swoy paszport do wód do Bagners; lecz miasto udania się tamże, poiechał pod pozorem zwidzenia gór, aż nagranicę a ztamtąd do Hiszpanii, która wnet stała się nową widownią iego zbrodniczych zabiegów. Nie trwało to długo, aby go nie wyśledzono. Wypadki zaszłe w d. 30. i 31. Sierpnia w Sarragossie położyły koniec tak karygodnym iak i śmiesznym zabiegom, których rozkrzewienie dokładnie iest znaiome,«

»Aby czytelnicy nasi osądzić mogli sami własność uwiadomienia, za pomocą którego Cugnet de Montarlot odważał się zaburzać Francyię, udzielamy odezwy, którą ten Władca kazał wytłoczyć w Sarragossie.«

Tu następnie w Monitorze ta odezwa, ma ona tytuł: »W imieniu Władztwa ludu: sława, wolność, Oyczyzna!« podpisano zaś iest: Cugnet de Montarlot, Naczelny Wódz woyska Konstytucyynego, Prezydent Wielkiego Państwa Francuzkiego!« Ogłasza ona Konstytucyię z 1791, z wyłączeniem Władzy Krolewskiey, rozwięzuie Izby, natomiast zwołuie Zgromadzenie Narodowe, zaprowadza Rząd tymczasowy, który dopoki Paryż nie przyymie Konstytucyi, powinien bydź w Lyionie, rozporządza urządzenie na nowo gwardyy Narodowych, których dowodzcą mianuie Jenerała Lafayette, potwierdza legiię honorową, iak onę utworzył Napoleon, tworzy ieszcze order Słońca, którego W. Mistrzem ogłasza siebie P, Montarlot i t. d.

Do tey odezwy (kończy Monitor) prawdziwego pomnika niedorzeczności i szaleństwa, dodał Montarlot »Organizacyią woyska Konstytucyynego« rozkaz do pochodu i wiele hymnów i pieśni patryiotycznych; wszystkich podrużaiących do Francyi starał się Montarlot uiąć dla swoich zamiarów i wielom z tych w wielkich pakach dwał swoie płody śmieszne; atoli osoby te oddały na granicy Władzom Francuzkim owe papiery, powierzone onym w zamiarze, że ich użyć miały w sposobie kary godnym. Awanturnik ten, rozumiał w swoiey slepocie, że łatwo naydzie we Francyi ludzi, którzyby skłonili się do wspierania iego zamiarów, a przynaymniey, którzyby płody iego szalonego umysłu rozszerzali, atoli nie nalazł nikogo, którybymu do tego pomagał. Tym czasem ukazał się w Sarragossie w świetnym mundurze przy wielu ozdobach. Przechwalał się ważnemi protekcyiami i wsparciem do wykonywania swoich planów Zdaie się, że tu i owdzie rozdawał pieniądze, że wszędzie czynił naywiększe nadzieie szczęścia i polepszenia, rozumie się samo przez się. Dnia 1. Września zbiegł Montarlot z Sarragossy. Błąkaiąc się kilka dni, aresztowany został w d. 6. Września przez gwardyią Narodową w Vernoix, trzy mile od Jaca, i zaprowadzony do więzienia Stolicy Arragonii. Koniec tego kuszenia się, które mogłoby bydź miane za śmieszne, gdyby nie dowodziło kary godnych iak i upornych przebiegów.«

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 5. Października. — Od dnia 1. b. m. Senat odbywa posiedzenia, dla załatwienia przedmiotów, decyzyi iego wymagaiących, z powodu zbliżenia się epoki zwołania zgromadzeń politycznych.

Gracyian Korwin, Redaktor Dziennika Izys Polska dopraszaiąc się w liście pisanym do Ministra Sekretarza Stanu Sobolewskiego, o zaszczyt liczenia Cesarza Jegomości naczele Prenumeratorów Dziennika swoiego, odebrał od tegoż Ministra odpowiedź datowaną w Carskiem Siele d. 15. (28.) Sierpnia r. b. w pochlebnych wyrazach z oświadczeniem, iż Cesarz Jegomość zezwala umieszczenia siebie na czele Prenumeratorów, a nadto 30 exemplarzów dla siebie prenumerować zaleca.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 2go Października zawiera: Zwyczayny goniec z d. 20. Września bardzo mało nowych przywozi

wiadomości z tey Stolicy, gdzie od kilku tygodni zupełna panuie spokoyność i żadnym nowym przypadkiem nie była zaburzona. Chociażby tym faktom wszystkie gazety świata miały zaprzeczać, pozostaną zawsze prawdziwe. Kurban-Bairam (mnieysze święto Bairamu) minęło bez zaburzenia.«

»Z prowincyy Państwa Tureckiego naybliżey leżących Stolicy mało wiedziano w Konstantynopolu w d. 10. Wrześnía, ponieważ mało lub wcale nic ważnego w onych nie zaszło. Flotta Turecka stała ieszcze w ostatnich dniach Sierpnia przed wyspą Rhodos, gdzie podług wiadomości odebranych ze Smyrny z d. 25. Sierpnia, połączyła się z nią eskadra Baszy Egiptu złożona z szesnastu okrętów woiennych. Nie odniosła zwycięztwo ani poniesła klęski tak w iedney iak i w drugiey bitwie morskiey, bo żadney nie stoczyła. O wypadkach iakie zaszły na morzu pomiędzy tą flottą a Grecką eskadrą, donieśliśmy iuż czytelnikom naszym.«

»Poselstwa w Konstantynopolu Ces. Austryiackie, W. Brytanii, Francuzkie i inne odbieraią codziennie skargi od żeglarzy przeciwko rozboynikom, którzy zdaie się, iż się zupełnie uzbroili na wyspach Archypelagu. Niedawno zatrzymano kilka znakomitych okrętów kupieckich pod różnemi bandarami i odprowadzono ie do odległey wyspy, gdzie ma bydź utworzony tak nazwany sąd zdobyczy.«

»Ponieważ port Konstantynopolitański wolny iest znowu od wszelkiego ograniczenia w handlu, więc zawiiaią tam codziennie okręty z portów czarnego morza.«

»Zaczęto obawiać się w Konstantynopolu o publiczny stan zdrowia, i mowiono o poiedynczych wypadkach, które zayść miały; lecz takowych nie dowiedziono dokładnie.«

Względem naynowszych wypadków w Morei i Epirze zawiera Dostregacz Austryiacki co następnie:

»W Morei wszystko w dawnym iest stanie. Warownie trzymaią Turcy; kray otwarty niszczą na wzaiem obie strony wiodące woynę i wszędzie głod grozi, ponieważ kraie te podczas żniwa zniszczono. Xiąże Dymitry Ypsylanty wiedzie spór z różnymi dowodzcami powstańcow, z których żaden nie skłania się uznać iego wyższego dowodztwa.«

»W dniu 24. Lipca wszczął się pożar w twierdzy, w którey zamknięty iest Ali Basza Janiny, i zniszczył wszystkie iego pałace i wiele składów z żywnością. Przyczyna tego strasznego pożaru, który trwał przez dni cztery nie iest ieszcze wiadoma. Od owego czasu rozchodzi się znowu wieść tylekroć iuż rozgłaszana o śmierci Alego Baszy, tym razem twierdzą o niey z większą pewnością. Mniema iednak wielu, że wieść ta, iak dawnieysze układy, który on przez swego poufnego, Veli Age, z Naczelnikiem woyska oblęgaiącego rozpoczynać się starał, nie są iak tylko wybiegiem dla oszukania iego nieprzyiaciół i pokrycia prawdziwego onegoż położenia.«

»W pierwszych dniach Sierpnia pokazała się kupa powstańców, maiąca blisko 1,200 ludzi, pod dowodztwem nieiakiego Perevo, przed Pargą, w mniemaniu, że napadnie na tę mocną twierdzę, i opanuie takową raptownie, atoli powstańców tych odparto ze znaczną stratą, a od tego czasu tak tam, iak na całym wybrzeżu aż do Voniza nie zaszło nic ważnego.«

»Grekom w Morei brakuie na zapasach woiennych wszelkiego rodzaiu, szczegolniey nie maż tam posłuszeństwa i karności ku własnym ich dowodzcom. Ponieważ znowu ci nie są pomiędzy sobą zgodnymi, przeto dotąd nie mogło przyyść do działań woiennych, któreby doprowadzić mogły do iakich ważnych rezultatów.«

Ze Smyrny zawiera tamże wychodzący tygodnik *Spectateur Oriental* z dnia 4go Sierpnia: »Od d. 14. nie popełniono żadnego zaboystwa na ulicy, gdzie dawniey po kilka się na dzien zdarzaio. Przybycie nowego urzędnika W. Porty naylepsze zrządziło skutki. Przywiozł on nadzwyczayny Firman, przybycie iego poprzedzał odgłos iego stałości charakteru, a to było iuż dostatecznem do uspokoienia umysłów i wpoienia w nich zaufania. We wszystkich ulicach ogłoszono publicznie, iż wszystkie publiczne targi otworzone będą niezawodnie w Poniedziałek d. 30. Lipca, iż się nie ma czego obawiać, ponieważ na wyraźny rozkaz W. Sułtana krew przelana pomszczona będzie natychmiast także krwi przelewem. W rzeczy samey otworzono wszystkie targi, a spokoyność nie była bynaymniey naruszona. Trudno opisać iaką radość sprawił ten stan rzeczy po tylu nieszczęściach i troskach. Tylko trwała spokoyność używić może nasz handel, powrócić stworzonemu umysłowi kupca nadzieię i zaufanie i wlać balsam ulgi w krwawe blizny klassy roboczey.«

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.